

ВПЛИВ ШКІДЛИВИХ ЧИННИКІВ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА МОРФОЛОГІЮ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ПОРОЖНИНИ РОТА

O.O. Устянський (Суми)

З допомогою сучасних методів морфологічних досліджень вивчали стан слизової оболонки порожнини рота у піддослідних тварин (шурі) під впливом комбінованої дії на організм іонізуючого опромінення та підвищеної концентрації солей важких металів.

Виявили, що серед клітин шиловидного та базального шарів покрівного епітелію з'являються поодинокі внутрішньоепітеліальні лімфоцити. Їх кількість збільшувалась при збільшенні дози опромінення та термінів вживання солей важких металів.

В зоні власної пластинки слизової оболонки відмічаються деструктивні зміни колагенових волокон сполучної тканини, а також зміни фібробластів та інших клітин. Значні зміни виявлені в судинах мікроциркуляторного русла. Стінка артеріол та прекапілярів потовщується, а ширина просвіту цих судин зменшується. Діаметр капілярів змінюється несуттєво. Після капіляри та венули реагують збільшенням діаметру та деструктивними змінами стінки судин. В зоні кінцевих відділів дрібних слинних залоз та навколо їх вивідних протоків з'являються вогнища лімфоїдних елементів. Відмічається понижена функціональна активність дрібних слинних залоз.

МИКРОЦИРКУЛЯТОРНОЕ РУСЛО БРЫЖЕЙКИ ТОНКОЙ КИШКИ И ПУТИ ТРАНСКАПИЛЛЯРНОГО ОБМЕНА У ИНТАКТНЫХ И ВАГОТОМИРОВАННЫХ ЖИВОТНЫХ ПОСЛЕ ГИПОТЕРМИИ И МЕХАНИЧЕСКОГО ВОЗДЕЙСТВИЯ

**A.E. Романовский, В.С. Пикалюк, О.Я. Яровая,
Г.Р. Аджисалиев (Симферополь)**

Материалом для исследования послужили 22 собаки, распределенные на три группы: интактные (5), шейноваготомированные (9) и ложноваготомированные (8) в сроки от 1 до 24 часов после операции. Наблюдение проводили под тиопенталовым наркозом на брыжейке тонкой кишки, помещенной на световод, монтированный в специально изготовленный нами подогреваемый биомикроскопический столик.

На интактных животных наблюдали значительную скорость кровотока во всех звеньях микроциркуляторного русла. Хорошо просматривалось перераспределение крови между капиллярами и магистральными сосудами за счет артериолярных и венуллярных анастомозов. При понижении температуры орошающего брыжейку раствора Рингера-Локка с 39° до 26° С кровоток в микросудах замедлялся и за их пределы начинали пропотевать эритроциты и